

POPIS PREDMETA I OPISI PREDMETA ZA PRVI SEMESTAR

NOSITELJ	NAZIV PREDMETA	BR. SATI	BR. ECTS	SMJER(OVI)
Prof. dr. sc. Nenad Zakošek	Democratic Transition and Consolidation of Democracy in Croatia in Comparative Perspective	13+17	7	Europska politika: Europa i Hrvatska / Hrvatska politika
Prof. dr. sc. Dejan Jović	Croatian Foreign Policy	13+17	7	Europska politika: Europa i Hrvatska / Međunarodni odnosi / Hrvatska politika
Doc. dr. sc. Višeslav Raos	Političke stranke, stranačko natjecanje i demokracija	13+17	7	Hrvatska politika
Prof. dr. sc. Zdravko Petak Izv. prof. dr. sc. Dagmar Radin	Europske javne politike	13+17	7	Javne politike i razvoj
Prof. dr. sc. Luka Brkić Prof. dr. sc. Zdravko Petak Doc. dr. sc. Kristijan Kotarski	Politička ekonomija razvoja	13+17	7	Javne politike i razvoj
Prof. dr. sc. Luka Brkić	Globalna politička ekonomija i razvoj	13+17	7	Međunarodni odnosi
Prof. dr. sc. Tihomir Cipek	Politička propaganda u totalitarnim režimima	13+17	7	Mediji i politika
Prof. dr. sc. Dražen Lalić	Izborne kampanje: teorije, pojmovi i metode istraživanja	13+17	7	Mediji i politika
	Izborni kolegij iz drugih doktorskih programa			
	Potreban broj upisanih obveza	39 + 51	21	

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij *Politologija*
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

PREDMETI SMJERA EUROPSKA POLITIKA: EUROPA I HRVATSKA

1. Democratic Transition and Consolidation of Democracy in Croatia in Comparative Perspective
2. Croatian Foreign Policy

PREDMETI SMJERA HRVATSKA POLITIKA

1. Democratic Transition and Consolidation of Democracy in Croatia in Comparative Perspective
2. Croatian Foreign Policy
3. Političke stranke, stranačko natjecanje i demokracija

Studenti smjera Hrvatska politika obavezno upisuju dva od tri navedenih predmeta. Treći predmet mogu upisati i kao izborni.

PREDMETI SMJERA JAVNE POLITIKE I RAZVOJ

1. Europske javne politike
2. Politička ekonomija razvoja

PREDMETI SMJERA MEĐUNARODNI ODNOSI

1. Croatian Foreign Policy
2. Globalna politička ekonomija i razvoj

PREDMETI SMJERA MEDIJI I POLITIKA

1. Politička propaganda u totalitarnim režimima
2. Izborne kampanje: teorije, pojmovi i metode istraživanja

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij *Politologija*
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

Course: DEMOCRATIC TRANSITION AND CONSOLIDATION OF DEMOCRACY IN CROATIA IN COMPARATIVE PERSPECTIVE

LECTURER

Nenad Zakošek, Ph.D.

e-mail: nenad.zakosek@fpzg.hr

LANGUAGE: English

COURSE OBJECTIVES

The course is designed for doctoral students seeking an enhanced understanding of the political transformation of Croatia over the last twenty years within a regional context. Over the course of the semester, students will analyze recent theories of political transformation, the indicators of democratic transition and consolidation, as well as the typology of political regimes that students will examine in the introductory part of the course. The aim of the course is to instruct students on the application of theoretical and analytical instruments in all aspects and at all stages of transformation within Croatia. Emphasis shall be placed on analyzing the relationships between the processes of state building and regime transformation, as well as issues stemming from the institutional design of a political system. More specifically, an analysis shall be conducted on how the processes of Europeanization influence the democratic consolidation.

CONTENT OF THE COURSE

The course will be conducted within the framework of 10 three-hour classes. The following list details the core curriculum that will be discussed in classes:

1. Theories of democratic transition and consolidation: Juan J. Linz and Alfred Stepan, Wolfgang Merkel, Claus Offe, Jon Elster
2. Patterns of democratic transition in middle, eastern, and southeastern Europe
3. Comparative analysis of contemporary political regimes in middle, eastern, and southeastern Europe: Consolidated and deficient democracies; authoritarian regimes
4. The collapse of Yugoslavia and the specific features of democratic transition in Croatia
5. The relationship of democratic transition, state-building, and the war in Croatia and other former-Yugoslavian countries
6. Institutional design and constitutional policies
7. Parliamentary and semi-presidential systems: A comparison of Croatia and countries in the region
8. Elections and election policies
9. The formation and development of the party system
10. Social divisions and the level of party system consolidation
11. Parliament and government: The institutionalization of parliamentary procedures and typology of governments
12. The institutionalization of judicial power and problems emanating from the establishment of rule of law

13. Organized interests and civil society
14. The process of Europeanization and democratic consolidation
15. Evaluation of democracy in Croatia as compared to other countries in the region

TEACHING METHOD

The course will be executed in the form of lectures and seminars. Students must conduct one oral presentation and write one essay. Prior to the oral presentation, students shall write a short essay (3 pages/6000 characters) to be distributed to fellow students and the teacher before the presentation. A final essay shall be completed by the end of the semester in which the course takes place. Together, the oral presentation and the final essay shall be evaluated and comprise the final grade, i.e. the prerequisite for obtaining ECTS-credits for this course.

EXAMINATION

The exam shall have three separate components: a) an oral presentation on a topic previously approved by the head of the course, which shall include a short paper of 3 pages/6000 characters (20% of the grade); b) a final essay of approximately 18-20 pages (33,000-36.000 characters), in principle the same topic that the student researched for the oral presentation, in collaboration with literature that the student agreed upon with the head of the course (40% of the grade); c) written exam based on the compulsory literature (40% of the grade).

COURSE CREDIT

7 ECTS-credits.

QUALITY ASSURANCE MONITORING

Outside control of the quality and evaluation of the course shall be completed in accordance with procedures defined by the National Council for Higher Education and the Agency for Science and Higher Education. Enrolled students are included in the evaluation process by anonymous polls at the end of the semester. The internal evaluation of the quality and overall performance of the teaching process is directly conducted by the Council of Postgraduate Studies and the Faculty Board for Quality Assurance.

COMPULSORY LITERATURE

Berglund, Sten, Ekman, Joakim, Aarebrot, Frank H. (ed.), 2004: *The Handbook of Political Change in Eastern Europe*, 2nd edition, Edward Elgar, Cheltenham/Northampton

Berg-Schlosser, Dirk, Vetik, Raivo (ed.), 2001: *Perspectives on Democratic Consolidation in Central and Eastern Europe*, Boulder/ Columbia University Press, New York.

Merkel, Wolfgang, 2008: *Transformacija sustava*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb.

Šiber, Ivan (ed.), 1997: *The 1990 and 1992/93 Sabor Elections in Croatia*, Edition Sigma, Berlin.

RECOMMENDED LITERATURE

Čular, Goran, 2004: Organisational Development of Parties and Internal Party Democracy in Croatia, *Politička misao/Croatian Political Science Review*, 2004. (41) 5: 28-51.

Sharon Fisher, 2006: *Political Change in Post-communist Slovakia and Croatia: From Nationalist to Europeanist*, Palgrave Macmillan, Basingstoke.

Kasapović, Mirjana, 2000: Ten Years of Democratic Transition in Croatia 1989-1999, u: Riegler, Henriette (ed.), 2000: *Transformation Processes in the Yugoslav Successor States between Marginalization and European Integration*, Nomos, Baden-Baden, pp. 45-63.

Kasapović, Mirjana, 2000: Electoral Politics in Croatia 1990-2000, *Politička misao/Croatian Political Science Review*, 2000. (37) 5: 3-20.

Kasapović, Mirjana, 2003: Coalition Governments in Croatia: First Experience 2000-2003, *Politička misao/Croatian Political Science Review*, 2003. (40) 5: 52-67.

Petak, Zdravko, 2000: Budgetary Policy in Croatia: An Attempt of Evaluation, *Politička misao/Croatian Political Science Review*, 2000. (37) 5: 80-88.

Petak, Zdravko, 2001: Comparative Analysis of Financing Parties and Elections in Croatia and the World, *Politička misao/Croatian Political Science Review*, 2001. (38) 5: 18-34.

Ramet, Sabrina P., Matić, Davora (ed.), 2007: *Democratic Transition in Croatia: Value Transformation, Education, and Media*, Texas A&M University Press, College Station.

Zakošek, Nenad, 1994: The Croatian Parliament During the Period of Democratic Transition: Constitutional and Policy Aspects, in: Agh, Attila (ed.), 1994: *The Emergence of East Central European Parliaments: The First Steps*, Hungarian Centre for Democracy Studies, Budapest, pp. 86-96.

Zakošek, Nenad, 2002: *Politički sustav Hrvatske*, Faculty of Political Science, Zagreb.

Course: CROATIAN FOREIGN POLICY

LECTURER: Professor Dejan Jović (PhD, LSE 1999)
e-mail: dejan.jovic@fpzg.hr

LANGUAGE: Teaching in English, Examination in English or Croatian.

COURSE OBJECTIVES

The primary objective of this course is to broaden students' knowledge of how foreign policies are being imagined, and how they are implemented. The course is a combination of three components: a) theory of foreign-policy making, b) foreign-policy analysis and c) the case-study of Croatia.

The course will raise students' awareness of the processes related to foreign-policy making, as well as increase their ability to perform a good foreign-policy analysis. In addition, the course should succeed in bringing an in-depth knowledge of Croatian foreign-policy. The course is structured in such a way to enable students to acquire theoretical and methodological knowledge in order to move freely from one case-study analysis of foreign policy to another. The Croatian case is here taken primarily as a case-study, not as the whole content of the course.

In methodological sense, this course includes three parts: 1) Theory of foreign-policy making, 2) Foreign-policy analysis and 3) Croatian case-study. Since this is a doctoral course, the emphasis will be on research-design and research-programme. Instead of classical lectures, the course-coordinator will only guide students with regard to issues marked in this syllabus. The main form of learning is: reading-and-discussion seminars. Each seminar is organized around three questions, which are stated in this syllabus. We expect a free academic discussion among participants. The course-coordinator's role is one of moderating and taking part in discussions on peer-basis. The approach is liberal and purely academic. The course is open for a tailor-made approach: i.e. will be open to student's initiatives related to their own individual research-design.

CONTENT OF THE COURSE

The course is organized in 10 three-hour meetings, 30 hours total, and awards 7 ECTS-credits. The topics of the meetings are as follows:

0. Introduction to the Course
1. Foreign Policy (FP) Making and International Relations (IR) Theory
2. FP Strategies I: Great Powers
3. FP Strategies II: Small States
4. Actors and Structures in FP making: who makes decisions – and on what grounds?
5. Croatian Foreign Policy and the Break-up of Yugoslavia
6. Three Phases in Croatian Foreign Policy (1991-2013)
7. Croatian Foreign Policy towards post-Yugoslav states
8. Croatian FP and membership in the European Union
9. Memoirs and texts on Croatian FP
10. Croatian FP in contemporary global, European and regional context

TEACHING METHOD

The course is run via academic seminars in which students are required to actively participate. In addition, the course coordinator will offer short introductions to the topic of each next seminar – more in the form of guiding remarks than in classical lectures. There will be one week in between lecture's guiding remarks and the seminar in which the same topic is discussed. This should enable students to read the literature for each seminar in order to attend them prepared. Every student will give a short introduction in one of the seminars – guided by questions that are stated in the syllabus.

EXAMINATION

The exam has three components:

- One research proposal related to topics discussed in seminars. It should be between 5 and 7 pages in total. It counts as 20 % of the overall grade.
- One essay of 3,000 – 3,500 words. The grade for the essay will count as 30% of the overall grade.
- Written exam at the end of the course. It will consist of 10 questions of which student should freely choose any three. The grade for the written exam will count as 50 % of the overall grade for the course.

Students can use either English or Croatian language to write research proposal, essay and written exam.

COURSE CREDIT

The course awards 7 ECTS-credits.

QUALITY ASSURANCE MONITORING

The monitoring of this course is based upon the constant communication between the professor and the students; both sides have the privilege and obligation of permanent valorization. The teacher shall provide students with written feedback on their essay and students are expected to comment actively upon all aspects of the instruction.

COMPULSORY LITERATURE

There is no one compulsory book for the course. Students can chose which topics they wish to write on their essays and research proposals. The literature they will use is tailor-made to the choice of topics they make. However, the following texts are the most useful throughout the course:

- Hill, Christopher, 2003: What Is to Be Done? Foreign Policy as a Site for Political Action, *International Affairs* (79), 2: 233-255.
- Chris Alden and Ammon Aran: *Foreign Policy Analysis: New Approaches*, London: Routledge, 2012.
- Radovan Vukadinović, 2005: *Teorije vanjske politike*, Zagreb: Politička kultura
- Jović, Dejan, 2011: Hrvatska vanjska politika pred izazovima europskih integracija, *Politička misao*, Vol 48., No. 2., (in print)
- Kassimeris, Christos, 2009: The Foreign Policy of Small States, *International Politics* (46) 1: 84-101.
- Jelena Subotić and Ayse Zarakol: “Cultural Intimacy in International Relations”, *European Journal of International Relations*, 0 (0), 2012: 1-24.
- Valerie M Hudson and Christopher S Vore: “Foreign Policy Analysis Yesterday, Today and Tomorrow”, *Mershon International Studies Review*, Vol 39 (1995), No 2: 209-238.
- David Chandler: “Rhetoric without Responsibility: the attraction of *ethical* foreign policy”, *British Journal of Politics and International Relations*, Vol. 5 (2003), No 3: 295-316.
- Maass, Matthias, 2009: The Elusive Definition of the Small State, *International Politics* (46) 1: 65-83.

RECOMMENDED LITERATURE

- Dejan Jović: “The Slovenian-Croatian Confederal Proposal: A Tactical Move or an Ultimate Solution?”, in: Lenard Cohen and Jasna Dragović-Soso (eds.): **State-Collapse in South-Eastern Europe: new perspectives on Yugoslavia’s Disintegration**, West Lafayette: Purdue University Press, 2008: 249-281.
- Dejan Jović: “Reassessing Socialist Yugoslavia, 1945-90: The Case of Croatia”, in: Dejan Djokić and James Ker-Lindsay (eds.): **New Perspectives on Yugoslavia: Key Issues and Controversies**, London: Routledge, 2011: 117-142.
- Dejan Jović: “Croatia and the European union: a long delayed journey”, *Journal of Southern Europe and the Balkans*, Vol 8 (2006), No 1, 85-103.
- Tvrtko Jakovina: “Hrvatska vanjska politika: što smo bili, što jesmo, što želimo i što možemo biti?” u: Neven Budak i Vjeran Katunarić (eds): **Hrvatski nacionalni identitet u globalizirajućem svijetu**, Zagreb: Institut Miko Tripalo, 2010., available online at: <http://tripalo.hr/knjige/NacIdent/jakovina.pdf>
- Andrea Despot and Dušan Reljić: „Croatia’s rush to join the EU”, *SWP Comments 14*, June 2011: 1-4.
- Vladimir Đuro Degan: **Hrvatska država u međunarodnoj zajednici**. Zagreb: Globus, 2002.
- Mate Granić: **Vanjski poslovi – iza kulisa politike**. Zagreb: Algoritam, 2005.
- Tomislav Jakić: **Nisam zavijao s vukovima**. Zagreb: Plejada, 2010.
- Ivica Maštruko: **Sveta Stolica A.D. 1991: Ambasador zemlje koje nema**. Zagreb: Novi Liber, 2012.

- Mario Nobilo: **Hrvatski Feniks: Diplomatski procesi iza zatvorenih vrata, 1990-1997**. Zagreb: Globus, 2000.
- Davorin Rudolf: **Rat koji nismo htjeli. Hrvatska 1991**. Zagreb: Globus, 1999.
- Ivo Sanader: **Hrvatska u međunarodnim odnosima**. Zagreb: Golden marketing, 2000.
- Hrvoje Šarinić: **Svi moji tajni pregovori sa Slobodanom Miloševićem**. Zagreb: Globus International, 1999.
- Dejan Jović: "The War that is not allowed to be forgotten: nationalist discourse on the *Homeland War* (1991-1995) in Contemporary Croatia", *SudoestEuropa Mitteilungen*, 03/2012, 53-69.
- Dejan Jović: "Turning nationalists into EU supporters: the case of Croatia", *Chaillot Papers* 126, June 2011: **The Western Balkans and the EU: The Hour of Europe**, 2011: 33-45.
- Mieczyslaw Boduszynski and Victor Peskin: „International Justice and Domestic Politics: post-Tudjman Croatia and the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia“, *Europe-Asia Studies*, Vol 55 (2003), No 7: 1117-42.
- Vjeran Pavlaković: „Croatia, the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia and General Gotovina as a Political Symbol“, *Europe-Asia Studies*, Vol. 62 (2010), No 10: 1707-40.
- Nataša Zambelli: "Između Balkana i Zapada: problem hrvatskog identiteta nakon Tuđmana i diskurzivna rekonstrukcija regije", *Politička misao*, Vol. 47 (2010), br. 1, 55-76.
- Dejan Jović: "Croatian EU Membership and the Future of the Balkans", in: Vedran Džihic and Daniel Hamilton (eds): **Unfinished Business: The Western Balkans and the International Community**, CTR, Johns Hopkins University, Washington, 2012: 201-209.
- Dejan Jović: "Hrvatski referendum o članstvu u Europskoj uniji i njegove posljedice za smanjeni Zapadni Balkan", *Anali Hrvatskog politološkog društva* 2012.
- Gerald Knaus: "Croatian EU Accession and the Fate of its Neighbours", in: Vedran Džihic and Daniel Hamilton (eds): **Unfinished Business: The Western Balkans and the International Community**, CTR, Johns Hopkins University, Washington, 2012: 189-200.
- Jelena Subotic: "Europe is a State of Mind: Identity and Europeanization in the Balkans", *International Studies Quarterly*, Vol 55 (2011), 1-22.
- Marko Stojić: "Ideology and the nature of Serbian and Croatian political parties' attitudes towards the EU, working paper presented at 6th annual EU Centre of Excellence Conference, 11-13 April 2012.
- Dejan Jović: "Palubna diplomacija i funkcionalna suradnja: hrvatsko-srpski bilateralni odnosi na početku mandata Ive Josipovića", *Izazovi evropskih integracija*, No 11, 2010: 27-41.

Predmet: POLITIČKE STRANKE, STRANAČKO NATJECANJE I DEMOKRACIJA

NOSITELJ PREDMETA: doc. dr. sc. Višeslav Raos, Odsjek za komparativnu politiku, Fakultet političkih znanosti, e-mail: viseslav.raos@fpzg.hr, konzultacije: srijedom 14.00-15.00, dvorišni kabinet (CEPIS), za doktorske studente mogući i drugi termini prema prethodnom dogovoru

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA: hrvatski (prema potrebama i želji polaznika, nastava se može održavati i na engleskom jeziku)

CILJ PREDMETA

Cilj ovoga kolegija je studente dokorskog studija upoznati s teorijskim problemima i suvremenim interpretacijskim pozicijama u svezi odnosa političkih stranaka kao ključnih aktera političkoga predstavništva i artikulacije političke volje građana i liberalne demokracije. Polaznici kolegija upoznat će se s relevantnim komparativnim istraživanjima stranaka, stranačkih sustava i stranačkoga natjecanja. Doktorski studenti će kroz kolegij steći uvid u ključne nacionalne i međunarodne baze podataka koje omogućava komparativno, kako dijakronijsko, tako i sinkronijsko proučavanje razvoja stavova političkih stranka u suvremenim liberalnim demokracijama, izbornoga ponašanja, kao i strukture i tipova izvršne vlasti koja proizlazi iz pojedinih aranžmana stranačkoga natjecanja.

Zadaća ovoga kolegija jest osposobiti doktorske studente za samostalno istraživanje recentnih izazova s kojima se suočavaju političke stranke, njihove uloge u političkom predstavništvu i izazova s kojima se suočavaju suvremene liberalne demokracije, a povezani su s društvenim i gospodarskim promjenama koje se odražavaju na dinamiku stranačkoga natjecanja te na biračko ponašanje. Na temelju znanja i vještina stečenih na kolegiju, polaznici bi trebali biti u mogućnosti samostalno ponuditi odgovore na dosada neistražena pitanja istraživanja političkih stranaka u hrvatskoj politologiji.

Poradi lakše komparabilnosti, a i na temelju dostupnosti podataka sadržanih u međunarodnim bazama podataka o strankama, izborima i kabinetima, težište kolegija bit će na političkim strankama koje djeluju u liberalnim demokracijama u europskim zemljama, poglavito u zemljama članicama Europske unije, dok će se kolegij u manjoj mjeri baviti strankama u izvaneuropskim liberalnim demokracijama, kao što su to Kanada i Australija. Ova dva potonja slučaja posebice su zanimljiva, budući da daju dobar uvid u narav stranaka koje djeluju unutar okvira višerazinskog odlučivanja i višerazinskog natjecanja.

OKVIRNI SADRŽAJ

30 sati nastave – predavanja i seminari.

1. Uvodno predavanje, 10. svibnja 2019.

- Uvod u rad na kolegiju: očekivanja predavača i polaznika, ulazne kompetencije, stečena predznanja
- Liberalna demokracija i stranačka demokracija
- Političko predstavništvo i političke stranke

2. Nacionalne baze podataka o strankama, izborima i biračkom ponašanju, 17. svibnja 2019.

- *Hrvatske izborne studije*: predizborne i postizborne ankete Fakulteta političkih znanosti
- *Comparative Agendas Project*: međunarodna baza o političkim prioritetima koja uključuje dvije podbaze relevantne za ovaj kolegij, bazu zastupničkih pitanja te bazu izbornih programa

3. Međunarodne baze podataka o strankama, izborima i biračkom ponašanju, 24. svibnja 2019.

- *Manifesto Project*: međunarodna baza izbornih programa na razini nacionalnoga stranačkog natjecanja
- *Euromanifesto Study*: međunarodna baza izbornih programa na razini europskoga stranačkog natjecanja
- ParlGov: međunarodna baza o strankama, izborima, strukturi parlamenta i strukturi izvršne vlasti
- Novi oblici generiranja podataka o političkim strankama: *euandi*

4. Stanje istraživanja o političkim strankama u hrvatskoj politologiji, 31. svibnja 2019.

- Istraživanja biračkog ponašanja
- Istraživanja stranačkog natjecanja
- Istraživanja stranačkog sustava
- Stranke, zakonodavna i izvršna vlast
- Kako istraživati? Što pručavamo kada proučavamo političke stranke?
- Što dalje istraživati?

5. Političke stranke i društveni rascjepi u 21. stoljeću, 7. lipnja 2019.

- Političke stranke u postindustrijskom, globaliziranom društvu
- Političke stranke i izazovi imigracije i nove identitetske politike

6. Etablirane političke stranke, izazivači i stranačko natjecanje, 14. lipnja 2019.

- Stranke i prilagodba okvirima izbornog natjecanja
- *Gatekeepers* i *challengers*: etablirane stranke nasuprot izazivačkim i prosvjednim strankama

7. Političke stranke i izazovi digitalnog doba, 28. lipnja 2019.

- Odnos stranaka i birača u okviru novih medija
- Organiziranje i natjecanje u digitalnoj sferi: nove stranke onkraj masovnog članstva
- Novi društveni rascjepi digitalnog doba: između sigurnosti, privatnosti i slobode
- Piratske stranke

8. Nacionalizacija političkih stranaka: natjecanje na nacionalnoj i regionalnoj razini, 5. srpnja 2019.

- Međuodnos nacionalne i regionalne razine stranačkog natjecanja
- Teritorijalno predstavništvo i teritorijalna dimenzija stranačkog djelovanja
- Višerazinsko stranačko natjecanje: federalne i kvazifederalne liberalne demokracije kao složeni okvir stranačkog djelovanja

9. Europeizacija političkih stranaka, 12. srpnja 2019.

- Utjecaj institucija Europske unije i procesa europskih integracija na organiziranje, programe i obrasce natjecanja stranaka u zemljama članicama
- Europske teme u nacionalnom stranačkom natjecanju
- Prijenos tema, obrazaca i strategija između zemalja članica

10. Eurostranke i natjecanje na europskoj razini, 19. srpnja 2019.

- Eurostranke kao transnacionalne stranačke federacije
- Eurostranke i zastupnički klubovi u Europskom parlamentu

OBLICI NASTAVE

Nastava se odvija kroz redovite tjedne susrete koji prate naznačene tematske cjeline u obliku predavanja koja pružaju pregled istraživanja, objašnjavaju ključne pojmove i istraživačke probleme, te seminara na kojima se raspravlja o člancima koji se bave specifičnim pitanjima povezanima sa svakom tematskom cjelinom. Okosnica seminarske nastave su seminarska izlaganja te participacija u diskusiji. Uz to, cilj seminarske nastave jest potaknuti doktorske studente na rad s primarnim podacima o političkim strankama, biračima i izborima te ih ohrabriti da se upuste u vlastita istraživanja koja će popuniti vapijuće praznine u istraživanju političkih stranaka u okviru hrvatske politologije ili se pak nadovezati na istraživačke izazove koji proizlaze iz suvremenih trendova u europskoj i svjetskoj političkoj znanosti.

Pri pisanju osvrta i seminarskog eseja, polaznike se upućuje na Upute za pisanje akademskih radova na Fakultetu političkih znanosti, kao i na Pravila navođenja bibliografskih jedinica i citatnica na Fakultetu političkih znanosti. Svi oblici akademskog nepoštenja bit će strogo sankcionirani, sukladno internim pravilima Fakulteta i Sveučilišta.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Ocjena iz kolegija kompozitnog je karaktera, tj. predstavlja zbroj ocjena pojedinih aktivnosti na kolegiju.

Aktivnost	Opseg	Udio u konačnoj ocjeni
Seminarski osvrt (<i>position paper</i>)	4 podneska, svaki podnesak 700-1000 riječi	25%
Seminarska prezentacija (<i>seminar presentation</i>)	20-25 minuta	15%
Sudjelovanje u diskusiji (<i>in-class participation</i>)	vrednuje se svako sudjelovanje u raspravi te se potom transformira u ocjenu od 2 do 5	10%
Semestralni esej (<i>final paper</i>)	4000-6000 riječi	50%

NAČIN VREDNOVANJA ISPITA

Ispit iz ovog predmeta donosi 7 ECTS bodova.

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Kvaliteta nastave provjerava se anonimnim studentskim anketama na kraju semestra. Kvalitetu i uspješnost nastavnog procesa neposredno nadziru Vijeće doktorskog studija, te fakultetski Odbor za osiguranje kvalitete. Predmetni nastavnik tijekom cijelog trajanja izvođenja kolegija otvoren je za usmene ili pismene sugestije polaznika kolegija oko moguće prilagodbe pojedinih sadržaja s obzirom na istraživačke interese polaznika. Kolegij pretpostavlja osnovno studenata znanje o političkim strankama i komparativnoj politici kao jednoj od grana političke znanosti. Predmetni nastavnik će, dakako, vrednovati činjenicu da se među polaznicima mogu naći i studenti koji su završili neki drugi, srodni osnovni studij (primjerice pravo, sociologiju, psihologiju ili povijest) te će sukladno zatečenoj razini znanja osigurati da svi studenti po završetku kolegija ispune jednake ishode učenja, narativno opisane u uvodnome dijelu ovoga silabusa.

LITERATURA

Ovaj popis predstavlja osnovnu literaturu za rad na kolegiju. Seminarska literatura bit će prilagođena ulaznim kompetencijama i procijenjenim istraživačkim interesima polaznika kolegija te će stoga biti predstavljane nakon uvodnog susreta.

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij Politologija
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

Aylott, Nicholas; Blomgren, Magnus & Bergman, Torbjörn (2013) *Political Parties in Multi-Level Polities: The Nordic Countries Compared*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Bara, Judith & Weale, Albert (ur.) (2006) *Democratic Politics and Party Competition*. London & New York: Routledge.

Basile, Linda (2019) *The Party Politics of Decentralization: The Territorial Dimension in Italian Party Agendas*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Brack, Nathalie (2018) *Opposing Europe in the European Parliament: Rebels and Radicals in the Chamber*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Bressanelli, Edoardo (2014) *Europarties After Enlargement: Organization, Ideology and Competition*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Caramani, Daniele (2004) *The Nationalization of Politics: The Formation of National Electorates and Party Systems in Western Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

Caramani, Daniele (2015) *The Europeanization of Politics: The Formation of a European Electorate and Party System in Historical Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.

Costa, Olivier (2019) *The European Parliament in Times of EU Crisis*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Daigle, Delton T.; Neulen, Joséphine & Hofeman, Austin (2019) *Populism, Nativism, and Economic Uncertainty: Playing the Blame Game in the 2017 British, French, and German Elections*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Dandoy, Régis & Schakel, Arjan H. (ur.) (2013) *Regional and National Elections in Western Europe: Territoriality of the Vote in Thirteen Countries*. London: Palgrave Macmillan.

Detterbeck, Klaus (2012) *Multi-Level Party Politics in Western Europe*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Gauja, Annika (2017) *Party Reform: The Causes, Challenges, and Consequences of Organizational Change*. Oxford: Oxford University Press.

Gerbaudo, Paulo (2019) *The Digital Party: Political Organisation and Online Democracy*. London: Pluto Press.

Guinjoan, Marc (2014) *Parties, Elections and Electoral Contests: Competition and Contamination Effects*. Farnham: Ashgate.

Hanley, David (2008) *Beyond the Nation State: Parties in the Era of European Integration*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij *Politologija*
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

Jacobs, Kristof & Spierings, Niels (2016) *Social Media, Parties, and Political Inequalities*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Johnston, Richard & Campbell, Sharman (ur.) (2015) *Parties and Party Systems: Structure and Context*. Vancouver & Toronto: UBC Press.

Katz, Richard S. (2007) *A Theory of Parties and Electoral Systems*. Baltimore: The Johns Hopkins University.

Katz, Richard S. & Crotty, William J. (ur.) (2005) *Handbook of Party Politics*. London, Thousand Oaks & New Delhi: Sage.

Katz, Richard S & Weßels, Bernhard (ur.) (1999) *The European Parliament, the National Parliaments, and European Integration*. Oxford: Oxford University Press.

Kreppel, Amie (2001) *The European Parliament and Supranational Party System: A Study in Institutional Development*. Cambridge & New York: Cambridge University Press.

Lewis, Paul G. & Mansfeldová, Zdenka (ur.) (2007) *The European Union and Party Politics in Central and Eastern Europe*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Mair, Peter (2013) *Ruling the Void: The Hollowing-Out of Western Democracy*. London & New York: Verso.

Minkenberg, Michael (2017) *The Radical Right in Eastern Europe: Democracy under Siege?* Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Müller, Wolfgang C. & Narud, Hanne Marthe (2013) *Party Governance and Party Democracy*. Wiesbaden & New York: Springer-Verlag.

Müller-Rommel, Ferdinand & Casal Bértoa, Fernando (ur.) (2015) *Party Politics and Democracy in Europe: Essays in Honour of Peter Mair*. London & New York: Routledge.

Norris, Pippa & Inglehart, Ronald (2019) *Cultural Backlash: Trump, Brexit, and Authoritarian Populism*. Cambridge & New York: Cambridge University Press.

Odmalm, Pontus (2014) *The Party Politics of the EU and Immigration*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Ringe, Nils (2010) *Preferences, Uncertainty, and Policy Choice in the European Parliament*. Oxford: Oxford University Press.

Rye, Danny (2014) *Political Parties and the Concept of Power: A Theoretical Framework*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Schakel, Arjan H. (ur.) (2017) *Regional and National Elections in Eastern Europe: Territoriality of the Vote in Ten Countries*. London: Palgrave Macmillan.

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij *Politologija*
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

Scully, Roger (2005) *Becoming Europeans? Attitudes, Behaviour, and Socialization in the European Parliament*. Oxford: Oxford University Press.

van Spaanje, Joost (2018) *Controlling the Electoral Marketplace: How Established Parties Ward Off Competition*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Ștefuriuc, Irina (2013) *Government Formation in Multi-Level Settings: Party Strategy and Institutional Constraints*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Topaloff, Liubomir K. (2012) *Political Parties and Euroscepticism*. Basingstoke & New York: Palgrave Macmillan.

Wooley, Samuel C. & Howard, Philip N. (ur.) (2019) *Computational Propaganda: Political Parties, Politicians, and Political Manipulation on Social Media*. Oxford: Oxford University Press.

Predmet: EUROPSKE JAVNE POLITIKE

NOSITELJI PREDMETA

Prof. dr. sc. Zdravko Petak
e-mail: zdravko.petak@fpzg.hr

Izv. Prof. dr. sc. Dagmar Radin
e-mail: dagmar.radin@fpzg.hr

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA: Hrvatski

CILJ PREDMETA

Cilj predmeta vezan je za dva temeljna pitanja. Prvo se odnosi na razumijevanje procesa stvaranja javnih politika u okviru institucionalnog okvira Europske unije, a drugo na razmatranje utjecaja tog procesa na stvaranje javnih politika na nacionalnoj razini država članica, odnosno, onog što se uobičajeno označava europeizacijom javnih politika. Potonji izraz, kao svojevrsni konceptualni okvir, uključuje četiri temeljna elementa: a) zasebne strukture odlučivanja o javnim politikama na razini EU; b) *top-down* utjecaj EU razine na proces stvaranja politika na nacionalnoj razini država članica; c) horizontalni transfer politika među državama članicama; d) kompleksnu interakciju između EU i država članica u oblikovanju javnih politika, izraženu kroz sustav višerazinskog upravljanja (*multi-level governance*). Posebna pozornost u okviru kolegija usmjerena je upravo na element višerazinskog upravljanja, te se stvaranje i provedba europskih politika razmatra uzimajući u obzir cjelinu europskog konteksta (razina lokalnih i regionalnih vlasti, nacionalna razina, supranacionalna razina) u okviru koje se stvaraju politike jedinstvenog tržišta (*single market policies*), funkcionalne, sektorske, vanjske, makroekonomske i proračunska politika EU.

Kolegij je podijeljen na 10 tematski susreta, temeljem kojih se nastoji dati odgovore na četiri osnovne skupine pitanja:

1. Koje su opće značajke procesa stvaranja javnih politika na razini EU (institucionalni okvir, ključni akteri javnih politika, temeljni ciljevi politika i instrumenti koji se upotrebljavaju za njihovo ostvarenje);
2. Koje su temeljne značajke ključnih faza procesa stvaranja i provedbe politika na europskoj razini (proces postavljanja politika na dnevni red, formulacija, odlučivanje, implementacija i vrednovanje politika EU);
3. Koje su temeljne strukturne značajke pojedinih europskih politika (zajedničke poljoprivredne politike, kohezijske politike EU i politike zaštite okoliša EU);
4. Koje su temeljne posljedice procesa europeizacije javnih politika koje su i dalje u pretežitom nadležnosti država članica (kao primjer su uzete zdravstvena i obrazovna politika).

Spomenuta se pitanja razmatraju standardnim jezikom analize javnih politika (*public policy analysis*). To drugim riječima znači da se razmatraju različite faze stvaranja pojedinih politika (primjerice, postavljanje na dnevni red, formulacija ili provedba politika), na način da se istodobno ukazuje na kontekst stvaranja pojedinih politika, ključne aktere koji sudjeluju u tom procesu, te temeljne cicljeve i instrumente ostvarivanja politika.

SADRŽAJ KOLEGIJA

- Teorijski pristupi stvaranju politika EU i načini stvaranja EU politika (*EU policy modes*)
- Interesne skupine i lobiranje na razini EU
- Višerazinsko upravljanje i stvaranje politika EU
- Postavljanje europskih politika na dnevni red
- Formulacija i odlučivanje o politikama EU
- Implementacija i vrednovanje europskih politika
- Zajednička poljoprivredna politika
- Kohezijska politika i politika zaštite okoliša EU
- Europeizacija javnih politika kao konceptualni okvir
- Europeizacija zdravstvene politike
- Europeizacija obrazovne politike

OBLICI NASTAVE

Nastava se izvodi u okviru 30 sati predavanja i seminara. Predavanja pružaju teorijsku i povijesnu pozadinu tema koje se obrađuju u pojedinim susretima i podastiru pregled tekstova koji se obrađuju na predmetu. Seminari pretpostavljaju aktivno sudjelovanje studenata, putem seminarskih izlaganja i obrazlaganja predanih podnesaka. Od studenata se očekuje da jasno diskutiraju predane podneske i da održe jednu seminarsku prezentaciju.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Konačna ocjena sastoji se od triju elemenata. **Esej** (oko 4.000-5.000 riječi) donosi 50 % ocjene. Obavezno **seminarsko izlaganje** (temeljem pripremljene PPT prezentacije ili bilo koje druge vrste predložka) donosi daljnjih 20 % ukupne ocjene. Treći element konačne ocjene su **dva obvezatna podneska** (oko 2.000 riječi), a pišu se temeljem obavezne i izborne literature koju student/tica dogovore s predmetnim nastavnicima.

NAČIN VREDNOVANJA ISPITA

Uspješno položen završni ispit donosi 7 ECTS bodova.

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Kvaliteta nastave na predmetu ocjenjuje se anonimnom studentskom anketom na kraju semestra. Kvalitetu i uspješnost nastavnog procesa neposredno nadrižu Vijeće doktorskog studija, te fakultetski Odbor za praćenje nastave.

OBVEZATNA LITERATURA

Exadaktylos, T., Radaelli, C. (eds.), 2012: *Research Design on European Studies: Establishing Causality in Europeanization*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Richardson, J. (ed.), 2012: *Constructing a Policy-Making State? Policy Dynamics in the EU*. Oxford: Oxford University Press.

Versluis, E., Van Keulen, M., Stephenson, P., 2011: *Analysing the European Union Policy Process*. Basingstoke: Palgrave: Macmillan.

Wallace, H., Pollack, M. A., Young, A. (eds.), 2015: *Policy-Making in the European Union*. Oxford: Oxford University Press.

PREPORUČENA LITERATURA

Bache, I., Flinders, M. (eds.), 2005: *Multi-level Governance*. Oxford: Oxford University Press.

Baun, M., Marek, D. (eds.), 2008: *EU Cohesion Policy after Enlargement*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Beyer, D., 2018: The neglected effects of Europeanization in the member states – policy-making in directly EU-influenced and sovereign domains. *Journal of European Public Policy*, (25) 9: 1294-1316.

Blom-Hansen, J., 2005: Principals, agents, and the implementation of EU cohesion policy. *Journal of European Public Policy*, (12) 4: 624-648.

Braun, J. A., 2018: *Regional Policies and European Integration: From Policy to Identity*. Cham: Palgrave Macmillan.

Bulmer, S., Lequesne, C. (eds.), 2005: *The Member States of the European Union*. Oxford: Oxford University Press.

Coen, D., Richardson, J. (eds.), 2009. *Lobbying the European Union: Institutions, Actors, and Issues*. Oxford: Oxford University Press.

Daugbjerg, C., 2009: Sequencing in public policy: the evolution of the CAP over a decade. *Journal of European Public Policy*, (16) 3: 395-411.

Dobbins, M., Knill, C. (2014) *Higher Education Governance and Policy Change in Western Europe*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Egeberg, M. (ed.), 2006: *Multilevel Union Administration: The Transformation of Executive Politics in Europe*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Featherstone, K., Radaelli, C.M., 2003: *The Politics of Europeanization*. Oxford: Oxford University Press.

Freyburg, T., Richter, S. 2010: National identity matters: the limited impact of EU political conditionality in the Western Balkans. *Journal of European Public Policy*, (17) 2: 263-281.

- Graziano, P., Vink, M. P. (ed.), 2008: *Europeanization: New Research Agendas*, Palgrave, Basingstoke.
- Greer, S. L., 2009: *The Politics of European Union Health Policies*. New York: McGraw Hill/Open University Press.
- Greenwood, J., 2011: *Interest representation in the European Union*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Heidbreder, E.G., 2017: Strategies in multilevel policy implementation: moving beyond the limited focus on compliance. *Journal of European Public Policy*, (24) 9: 1367-1384.
- Heinelt, H., Münch, S., 2018: *Handbook of European Policies: Interpretive Approaches to the EU*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Héritier, A. et al., 2001: *Differential Europe: the European Union Impact on National Policy-Making*, Rowman & Littlefield, Lanham.
- Hooghe, L., Marks, G., 2001: *Multi-Level Governance and European Integration*, Rowman & Littlefield, Lanham.
- Knill, C., 1998: European Policies: The Impact of National Administrative Traditions. *Journal of Public Policy*, 18 (1): 1-28.
- Knill, C., Lenschow, A., 1998: Coping with Europe: the impact of British and German administrations on the implementation of EU environmental policy. *Journal of Public Policy*, (5) 4: 595-614.
- Knill, C., 2001: *The Europeanization of National Administration: Patterns of Institutional Change and Persistence*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Lajh, D., Petak, Z., 2015: *EU Public Policies Seen from a National Perspective: Slovenia and Croatia in the European Union*. Ljubljana: Faculty of Social Sciences.
- Lelieveldt, H., Princen, S., 2011: *The Politics of the European Union*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McCormick, J., 2010: *Razumjeti Europsku Uniju*. Zagreb: Mate.
- Milio, S., 2010: *From Policy to Implementation in the European Union: The Challenge of a Multi-level Governance System*. London: I.B. Tauris.
- Petak, Z., Kotarski, K. (eds.), *Policy-making at the European Periphery: The Case of Croatia*. Cham: Palgrave Macmillan.
- Peterson, J., Bomberg, E., 1999: *Decision-Making in the European Union*, Palgrave, Basingstoke.
- Piattoni, S., Polverari, L. (eds.), 2016: *Handbook of Cohesion Policy in the EU*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Puljiz, V., Ravlić, S., Visković, V., (eds.), 2012: *Hrvatska i EU: kako dalje?* Zagreb: Centar za demokraciju i ravo Miko Tripalo.

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij *Politologija*
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

Radaelli, C.M., 2008: Europeanization, Policy Learning, and New Modes of Governance. *Journal of Comparative Policy Analysis*, (10) 3: 239-254.

Richardson, J. J. (ed.), 2006: *European Union: Power and Policy-Making*, Routledge, London.

Steinebach, Y., Knill, C., 2017: Still an entrepreneur? The changing role of the European Commission in EU environmental policymaking. *Journal of European Public Policy*, (24) 3: 429-446.

Thomann, E., Sager, F., 2017a: Moving Beyond Legal Compliance: Innovative Approaches to the Multi-level Implementation. *Journal of European Public Policy*, (24) 9: 1253-1268.

Thomann, E., Sager, F., 2017b: Toward a better understanding of implementation performance in the EU multilevel system. *Journal of European Public Policy*, (24) 9: 1385-1407.

Wasserfallen, J., 2010: The judiciary as legislator? How the European Court of Justice shapes policy-making in the European Union. *Journal of European Public Policy*, (17) 8: 1128–1146.

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij *Politologija*
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

Predmet: POLITIČKA EKONOMIJA RAZVOJA

NOSITELJI: Prof.dr.sc. Luka Brkić (lbrkic@fpzg.hr); Prof.dr.sc. Zdravko Petak (zpetak@fpzg.hr); Doc.dr.sc. Kristijan Kotarski (kristijan.kotarski@fpzg.hr)

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA: Hrvatski

CILJ KOLEGIJA:

Kolegij istražuje temeljna politička pitanja koja se odnose na zemlje u razvoju te proizlaze iz širokog korpusa političke literature. Ključna pitanja uključuju: Koliko je politika uopće važna za ekonomski razvoj? Kako političke institucije utječu na političke i izbore koji se odnose na javne politike (*policy izbori*)? Kako ekonomske strukture utječu na političku dinamiku? Zbog čega vlade često donose politike koje sputavaju ekonomski razvoj? Kako je moguće da preživljavaju neefikasne institucije? Kolika je važnost međunarodnih čimbenika za razvoj u odnosu na domaći institucionalni kontekst?

Zemlje u razvoju prolaze kroz razdoblje iznimnih promjena koje pojačavaju distributivne tenzije između različitih društvenih skupina zbog velike neizvjesnosti koje promjene podrazumijevaju. Prva temeljna premisa kolegija odnosi se na činjenicu da sve ekonomske politike impliciraju stvaranje 'pobjednika' i 'gubitnika' što posljedično dovodi do mobilizacije u smjeru njihovog prihvaćanja ili odbijanja. Upravo se u tom mobilizacijskom djelovanju krije mogućnost uspjeha ili propasti pojedine ekonomske politike. Druga temeljna premisa odnosi se na činjenicu da država i njezina tijela nedvojbeno imaju presudan utjecaj na proces ekonomskog razvoja.

SADRŽAJ KOLEGIJA:

1.susret – Jaz između bogatih i siromašnih zemalja: pitanje globalne nejednakosti

Literatura:

1. Characteristics of the Income Gap Between Countries, 1960 – 2010 (John T Passe-Smith)
2. The Rising Inequality of World Income Distribution (Robert H. Wade)
3. Empirics of World Income Inequality (Glenn Firebaugh)
4. The Economic Lives of the Poor (Abhijit V. Banerjee i Esther Duflo)

Sva poglavlja su preuzeta iz: Seligson, M.A. i Passe-Smith, J.T. 2014. *Development and Underdevelopment: The Political Economy of Global Inequality*. Boulder i London: Lynne Rienner Publishers

2.susret – Jaz unutar zemalja: nejednakost unutar zemalja

Literatura:

1. Economic Growth and Income Equality (Simon Kuznets)
2. Inequality and Insurgency (Mitchell A. Seligson i Edward N. Muller)

3. Equality and Efficiency: Is There a Trade-off Between the Two or do They Go Hand in Hand? (Andrew G. Berg i Jonathan D. Ostry)

Sva poglavlja su preuzeta iz: Seligson, M.A. i Passe-Smith, J.T. 2014. *Development and Underdevelopment: The Political Economy of Global Inequality*. Boulder i London: Lynne Rienner Publishers

3.susret – Utjecaj institucija i ideja na ekonomski razvoj (I)

Literatura:

1. Big Bills Left on the Sidewalk: Why Some Nations Are Rich and Other (Mancur Olson)
2. Political Regimes and Economic Growth (Adam Przeworski i Fernando Limongi)
3. Inequality as a Constraint on Growth in Latin America (Nancy Birdsall i Richard Sabot)
4. What Makes Countries Rich or Poor? (Jared Diamond)

Sva poglavlja su preuzeta iz: Seligson, M.A. i Passe-Smith, J.T. 2014. *Development and Underdevelopment: The Political Economy of Global Inequality*. Boulder i London: Lynne Rienner Publishers

4.susret – Utjecaj institucija i ideja na ekonomski razvoj (II)

Literatura:

1. When Ideas Trump Interests: Preferences, Worldviews, and Policy Innovations (Dani Rodrik) – Journal of Economic Perspectives (189 – 208)
2. Second Best-Institutions (Dani Rodrik) – American Economic Review (100 – 104)
3. History Lessons: Institutions, Factor Endowments, and Paths of Development in the New World (Kenneth L. Sokoloff i Stanley L. Engerman) – Journal of Economic Perspectives (217 – 232)

5.susret – Trgovina, strana ulaganja, devizni tečaj i imigracija: utjecaj na distribuciju političke i ekonomske moći

Literatura:

1. Domestic Sources of Foreign Economic Policy (Michael J. Hiscox) - Global Political Economy: Oxford University Press (96 – 135)
2. The Political Economy of Exchange Rates (J. Lawrence Broz i Jeffrey A. Frieden) – Handbook of Political Science: Oxford University Press (588 – 597)

6.susret – Uloga države i ekonomski rast

Literatura:

1. The Five Stages of Growth (W.W.Rostow)

2. Productivity Growth, Convergence, and Welfare: What the Long-Run Data Show (William J. Baumol)
3. Institutions Rule: The Primacy of Institutions over Geography and Integration in Economic Development (Dani Rodrik, Arvind Subramanian i Francesco Trebbi)

Sva poglavlja su preuzeta iz: Seligson, M.A. i Passe-Smith, J.T. 2014. *Development and Underdevelopment: The Political Economy of Global Inequality*. Boulder i London: Lynne Rienner Publishers

4. Institutions and Economic Growth: A Historical Introduction (Douglass C. North) – International Political Economy: Perspectives on Global Power and Wealth (47 – 59)

7.susret – Nove metrike ekonomskog razvoja

Literatura:

1. Social Progress Index 2015 (Michael Porter)

8.susret – Trgovina i ekonomski razvoj

Literatura:

1. The Political Economy of International Trade (Helen V. Milner) – Annual Review of Political Science (91 – 114)
2. Commerce and Coalitions: How Trade Affects Domestic Political Alignments - (Ronald Rogowski) - International Political Economy: Perspectives on Global Power and Wealth (318 – 326)
3. Globalization and the Changing Problem of Collective Action - (Philip G. Cerny) - International Political Economy: Perspectives on Global Power and Wealth (446 - 460)

9.susret – Financijske institucije i ekonomski razvoj

Literatura:

1. Fragile by Design - (Charles W. Calomiris i Stephen H. Haber) – No States Without Banks and No Banks Without States (3-82)

10.susret – Migracije i ekonomski razvoj

Literatura:

1. How Migration Is Changing Our World - (Paul Collier) - (11-176)

OBLICI NASTAVE

Doktorski studenti obvezni su tijekom semestra izraditi semestralni esej. Na svakom seminarskom susretu doktorski studenti/tice obvezni su putem izlaganja u trajanju od 12-15 minuta prezentirati ključna saznanja dobivena analizom obvezne i dodijeljene dodatne literature. Doktorski studenti obvezni su redovito čitati literaturu određenu za pojedine susrete tijekom izvođenja nastave.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Konačna ocjena na kolegiju formira se na temelju triju komponenti. Prva komponenta odnosi se na obvezan semestralni esej koji čini 40% ocjene. Druga komponenta odnosi se na semestralnu prezentaciju (20%). Završnu, treću komponentu čini pismeni ispit koji se sastoji od 10 pitanja (40%).

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Kvaliteta nastave provjerava se anonimnim anketnim ocjenjivanjem polaznika na kraju semestra. Kvalitetu i uspješnost nastavnog procesa neposredno nadziru Vijeće doktorskog studija Politologije te Fakultetski odbor za praćenje kvalitete nastave.

LITERATURA:

Obvezna literatura

1. Collier, P. 2007. *The Bottom Billion: Why the Poorest Countries are Failing and What Can Be Done About It ?*. New York: Oxford University Press
2. Banerjee, A.V. i E. Duflo, E. 2011. *Poor Economics: A Radical Rethinking Of the Way To Fight Global Poverty*. Philadelphia: Public Affairs

Dodatna literatura

1. Acemoglu, D. i J. A. Robinson. *Why Nations Fail?: The Origins of Power, Prosperity and Poverty*. New York: Crown Business.
 2. Calomiris, C. W. i Haber, S.H. 2014. *Fragile by Design: Political Origins of Banking Crises and Scarce Credit*. Princeton and Oxford: Princeton University Press.
 3. Collier, P. 2013. *Exodus: How Migration is Changing Our World*. New York: Oxford University Press.
 4. Chang, H.-J., ed. 2007. *Institutional Change and Economic Development*. New York: United Nations University Press.
 5. Easterly, W. 2001. *The Elusive Quest for Growth: Economists' Adventures and Misadventures in the Tropics*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Rodrik, D. 2007. *One Economics, Many Recipes: Globalization, Institutions and Economic Growth*. Princeton and Oxford: Princeton University Press.

Predmet: GLOBALNA POLITIČKA EKONOMIJA I RAZVOJ

NOSITELJ PREDMETA

Prof.dr.sc. Luka Brkić
e-mail: luka.brkic@zg.t-com.hr

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA: hrvatski

CILJ PREDMETA

Unatoč trajne zainteresiranosti ekonomske znanosti za faktore koji uzrokuju rast nacionalne ekonomije po različitim stopama uzrokujući različite stope blagostanja, još nema konsenzusa o utjecaju demokracije na ekonomski rast. Cilj je ovoga kolegija ponuditi studentima odgovarajuća znanja o suvremenim zbivanjima, temeljnim pravcima razvoja i interakcijskim djelovanjima prisutnim u međunarodnoj zajednici. Brojna je literature napisana o tome zašto se neke zemlje razvijaju, a neke ne. Teorijski argumenti potpomognuti i brojnim empirijskim uvidima još uvijek ne nude jasan i nedvosmislen odgovor na pitanje o utjecaju političke demokracije na ekonomski rast. U ovom se kolegiju bavimo kolektivnom akcijom, institucijama i nesavršenostima političkog tržišta. Govorimo o ekonomskim učincima konstitucionalnih pravila uključujući rasprave o diobi vlasti i neposrednoj vs. predstavničkoj demokraciji. Bavimo se indentifikacijom institucionalnih i kulturnih aranžmana koji utječu na ekonomski rast: političkom strukturom, političkom stabilnošću, relativnom veličinom vladinog sektora, formalnim i neformalnim pravilima te odnosom autoritarnih i demokratskih sustava i ekonomskog rasta.

SADRŽAJ PREDMETA

1. Teorije globalne političke ekonomije
2. Teorije zavisnosti i ekonomski razvoj
3. Povijest razvoja
4. Politike razvoj: od države do tržišta
5. Ekonomski rast i hipoteza o konvergenciji/divergenciji
6. Upravljanje globalnim financijama
7. Globalno ekonomsko upravljanje
8. Multinacionalna strategija, direktne investicije i tehnologija
9. Demokracija i ekonomski modeli
10. Ekonomski učinci konstitucionalnih pravila
11. Direktni efekti demokracije na ekonomski rast

12. Indirektni efekti demokracije na ekonomski rast
13. Globalizacija, civilno društvo i globalno ekonomsko upravljanje
14. Civilno društvo i demokratizacija globalnih ekonomskih institucija
15. Novi međunarodni ekonomski poredak

OBLICI NASTAVE

Nastava se izvodi u obliku predavanja, seminara i konzultacija. Od polaznika se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu u vidu pisanja eseja ili seminarskih radova. Teme eseja odnosno seminarskih radova utvrđuje predmetni nastavnik u suradnji s polaznicima. Rad polaznika u seminarskoj nastavi uzima se u obzir kod konačne ocjene.

NAČINI POLAGANJA ISPITA

Ispit se polaže usmeno na temelju propisane obvezatne literature. Na konačnu ocjenu utječe i ocjena iz eseja odnosno seminarskog rada kao i cjelokupna aktivnost polaznika za vrijeme nastavnog procesa.

NAČIN VREDNOVANJA ISPITA

Kolegij "Globalna politička ekonomija i razvoj" je obvezan kolegij i vrednuje se sa 7 ECTS bodova.

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE RADA

Na kraju semestra se vrši anonimna anketna evaluacija rada nastavnika i provedba nastave (stručnost nastavnika, otvorenost prema studentima, učinkovitost iskorištenog vremena, dostupnost literature, etc.).

OBVEZATNA LITERATURA

Brkić, L. (2010): Međunarodni ekonomski odnosi i geopolitička slika svijeta, Petar Zrinski, Zagreb, str. 381.

Managing Crisis in the Eurozone (zajedno s Kotarskim), Croatian Political Science Review, Vol. 47, No. 5, 2010, pp.7-26.

Euroization, monetary union and the credibility of monetary policy (zajedno s K. Kotarskim), *Anali Hrvatskog politološkog društva*, God. 5, 2009, pp.443-460.

Analyzing European Integration: Complexity Paradigm, English School and Neorealist Theory, Yearbook Šipan, 2007, pp. 42-54.

Brkić, L. (2007): O (ne)povezanosti ekonomskog i političkog razvoja, monografija "Znanje i konkurentnost", (ur.): M.Bušelić i suradnici, Pula, str. 87-113.

Brkić, L. (2003): Teorija igara u međunarodnim odnosima, Gordon, Zagreb, str. 160.

Brkić, L. (2002): Transfer tehnologije i ograničenja nove svjetske ekonomije, monografija "Znanje – temeljni ekonomski resurs", (ur.) D. Sundać, Rijeka, str. 49-61.

Brkić, L. (2001): GATT,WTO I (de)regulacija tržišta financijskih usluga, Politička misao, God. 38 (1):98-112.

Kirton, J.J./Furstenberg,G.M. (2001): New Directions in Global Economic Governance, Ashgate. Kirton, J.J./Daniels, J.P./Freytag,A. (2001): Guiding Global Order, Ashgate.

PREPORUČENA LITERATURA

Abdiwelli, M.A. / Crain, W.M. (2002): Institutional distortions, economic freedom, and growth, *Cato Journal*, Winter 2002, 21 (3):415-426.

Alesina, A. / Spolaore, E. / Wacziarg, R. (2000): Economic Integration and Political Disintegration, *American Economic Review*, 90 (5):1276-1296.

Amin, S. (1996): The Challenge of Globalization, *Review of International Political Economy*, 3 (2):216-259.

Bayne, N. (1995): The G7 Summit and the Reform of Global Institutions, *Government and Opposition*, 30 (4):492-509.

Brunetti, A. / Weder, B. (1995): Political sources of growth: A critical note on measurement, *Public Choice*, 82: 125-134.

Corsetti, G. / Roubini, N. (1997): Politically motivated fiscal deficits: policy issues in closed and open economies, *Economics and Politics*, 9 (1):27-54.

Cottarelli, C. / Giannini, C. (1997): *Credibility Without Rules? Monetary Frameworks in the Post- Bretton Woods Era*, Banca d'Italia, Rome.

Eichengreen, B.J. (1993): *A Retrospective on the Bretton Woods System: Lessons for International Monetary Reform*, Chicago, Chicago University Press.

Gill, S. (1993): Globalization, Market Civilization and Disciplinary Neoliberalism, *Millennium*, 24 (3):399-424.

Haan, De.J. / Siermann, C.L.J. (1995): New evidence on the relationship between democracy and economic growth, *Public Choice* 86:175-198.

James, H. (1996): *International monetary Cooperation since Bretton Woods*, Oxford University Press.

Keefer, P. (2004): What does political economy tell us about economic development – and

vice versa?, *Annual Review of Political Science*, 7:247-272.

Kenen, P.B. (ed), (1994): *Managing the World Economy: Fifty Years after Bretton Woods*, Washington, Institute for International Economics.

Lake, D. / Baum, M. (2001): The Invisible Hand of Democracy: Political Control and the Provision of Public Services, *Comparative Political Studies*, 34 (6): 587-621.

Lake, D. / Baum, M. (2003): The Political Economy of Growth: Democracy and Human Capital, *American Journal of Political Science*, Vol. 47, (2):333-347.

Landes, D. (1999): *The Wealth and Poverty of Nations: Why Some Are So Rich and Some So Poor*, London, Abacus.

McGrew, A. / Goldblatt, D. / Perraton, J. / Held, D. (eds), (1998): *Global Transformations*, Oxford, Polity Press.

Milesi-Ferreti, G-M. / Perotti, R. / Rostagno, M. (2002): Electoral systems and public spending, *Quarterly Journal of Economics*, 117 (2): 609-657.

Mueller, D.C. (2003): *Public Choice III*, Cambridge University Press. Ohmae, K. (1995): *The End of Nation State*, New York, Free Press. Ravenhill, J. (2005): *Global Political Economy*, Oxford University Press.

Rodrik, D. (1998): Globalisation, Social Conflict and Economic Growth, *World Economy*, 21 (2):143-158.

Strange, S. (1970): International Economics and International Politics: A Case of Mutual Neglect, *International Affairs*, Vol. 46 (2):304-315.

Stubbs, R. / Underhill, G.R.D.(ed), (2006): *Political Economy and the Changing Global Order*, Oxford University Press.

Todaro, M. P. (1997): *Economic Development*, Addison-Wesley Publishing Company.

ul Hag, M. (ed), (1995): *The UN and the Bretton Woods Institutions: New Challenges for the Twenty-first Century*, Macmillan, Basingstoke.

Wintrobe, R. (1998): *The Political Economy of Dictatorship*, Cambridge University Press.

Kolegij: POLITIČKA PROPAGANDA U TOTALITARNIM REŽIMIMA: TREĆI REICH I DDR

NOSITELJ PREDMETA

Prof. dr. sc. Tihomir Cipek
e-mail: tcipek@fpzg.hr

CILJ KOLEGIJA

Cilj nastave na kolegiju „Politička propaganda u totalitarnim režimima. Treći Reich i DDR“ je studij ustrojstva i djelovanja propagande u totalitarnim diktaturama. Značajke političke propagande prikazat će se na primjeru Trećeg Reicha i DDR-a. U totalitarnoj diktaturi stanovništvo nije dužno isključivo slušati, nego i vjerovati u 'svetu' ili pak 'povijesnu' misiju vladajućih. Formiranje vjere zadaća je propagande. Zbog njezine važnosti za politički poredak, upravo je analiza političke propagande u nacističkim i komunističkim diktaturama izvrsna pomoć u razumijevanju složenog odnosa politike i medija. Kako politička propaganda u svom negativnom obliku najviše dolazi do izražaja u totalitarnim poretcima, ovakvim se egzemplarnim pristupom indirektno nastoji razlikovati propagandu od drugih oblika javnog i političkog komuniciranja, posebice odnosa s javnošću. Pri tome je primarni fokus kolegija povezivanje temeljnih ideoloških postavki režima s nekim od načina i tipova političke propagande. U tom smislu, prikazat će se funkcija političkog plakata i govora, radija, novina i posebnih propagandnih brošura, masovnih ritualnih političkih manifestacija i propagandnog filma.

Simboli, mitovi i političke metafore korišteni u totalitarnoj propagandi opstaju u dijelu političkog govora i politici uopće sve do današnjih dana. Krićka analiza fenomena političke propagande omogućit će kako upoznavanje osnovnih značajki totalitarnih ideologija i poredaka te njihovih propagandnih tehnika, tako i razvijanje kritičke svijesti o njima, te načinima otkrivanja i prevladavanja totalitarne političke propagande kao metode suprotstavljene načelima i praksi liberalne demokracije.

SADRŽAJ KOLEGIJA (TEME)

1. Propaganda i „javnost“ u totalitarnim poretcima.

(Uvodno predavanje)

2. Propaganda NSDAP-a. Osnovne značajke.

(analiza propagandnih udžbenika i brošura)

- Goebbels, Joseph, 1931: Wille und Weg u *Wille und Weg* (kasnije, *Unser Wille und Weg*), 1,1931, str. 2-5.*

- Stark, Georg, 1930: *Moderne politische Propaganda*, Verlag Frz. Eher Nachf, Muenchen.*
- Straebe, Gustav, 1932: Bewährte moderne Propagandamethoden u *Unser Wille und Weg*, 2, str. 230-233.*

3. Kult vode

(analiza brošura, knjiga, plakata, slika i spomenika)

- Goebbels, Joseph, 1935: Der Führer u *Der Angriff. Aufsätze aus der Kampfzeit*, Zentralverlag der NSDAP, Munich, str. 214-216.*
- Goebbels, Joseph, 1939: Wir wählen Adolf Hitler! u *Wetterleuchten. Aufsätze aus der Kampfzeit*, Zentralverlag der NSDAP, Munich, str. 269-270.
- Goebbels, Joseph, 1935: Mich willst du wählen? u *Der Angriff. Aufsätze aus der Kampfzeit*, Zentralverlag der NSDAP, Munich, str. 74-76.

4. Masovna politička stranka NSDAP

(analiza propagandnog filma)

- Propagandni film Leni Riefenstahl *Triumph der Wille*
Film je dostupan on-line s engleskim transkriptom na internet adresi:
<http://video.google.com/videoplay?docid=-1624809629731313480&q=triumph+of+the+will&total=1363&start=0&num=10&so=0&type=search&plindex=0>

5. Teorije urote i antisemitska propaganda – neprijateljski imaginarij

(analiza filmskog materijala, masovnih politički rituala, Hitlerovih govora, brošura)

- Propagandni film Fritza Hipplera *Der ewige Jude* (1940.) Film je dostupan on-line s engleskim transkriptom na internet adresi:
<http://video.google.com/videoplay?docid=4664969119079760194&q=der+ewige+jude&hl=en>
- Deutsche, kauft nur bei Juden!, u: *Der Angriff. Aufsätze aus der Kampfzeit*, Zentralverlag der NSDAP, Munich, 1935, str. 331-333.
- Heil Moskau!, u: *Der Angriff. Aufsätze aus der Kampfzeit*, Zentralverlag der NSDAP, Munich, 1935, str. 236-238.
- Goebels, Joseph, 1935: Der Jude, u: *Der Angriff. Aufsätze aus der Kampfzeit*, Zentralverlag der NSDAP, Munich, str. 322-324.
- Hitler, Adolf, 1997: *Mein Kampf*, Zagreb (odabrano poglavlje).

6. Militarizam i nacionalizam

(analiza plakata, novina, filmskih žurnala, radija)

- Izvori se nalaze na internet adresama:
http://www.arge-deutsche-geschichte.de/neuzeit/propaganda_1933_1945.htm
<http://www.uw3.de/signal.htm>

7. Propaganda kao agitprop. Osnovne značajke propagande SED-a

(analiza publikacija i propagandističkih materijala)

- Die Aufgabe der Parteipropaganda, *Sozialistische Bildungshefte*, 5, 6. lipanj, 1950.*
- Richtige Wort auf dem Platz, *Radar*, 4/1988, Časopis Ministarstva obrane DDR-a*

- Büro des Präsidiums der Nationalrats der NF, *Sonderargumentation zum Schlag gegen den deutschen Militarismus*, SAPMO DY 30/IV 2/9.03/10. SAPMO, Archiv DDR-a u Berlinu.

8. Kult vođe i kult SSSR-a

(analiza brošura i filmskog materijala)

- *Feierstunde zum 40. Jahrestag der Gründung der Kommunistischen Partei Deutschlands* (Zentralvorstand der Gewerkschaft Unterricht und Erziehung, FDGB, Berlin, 1958.)*
- Dokumentarni film, Sammlungen zur Geschichte der DDR, Pfozheim Gegen das Vergessen.

9. Masovna politička stranka – SED-e

(analiza brošura i političkih govora)

- *Feierstunde zum 40. Jahrestag der Gründung der Kommunistischen Partei Deutschlands*, Zentralvorstand der Gewerkschaft Unterricht und Erziehung, FDGB, Berlin, 1958.
- Honecker, E., SED und Jugend, *Neues Deutschland*, 9/10 lipanj 1984, str. 1-3.
- *Honecker, E., Die Aufgabe der SED - *Neues Deutschland*, 13/14 May 1989, str. 1.*

10. Militarizam kao „obrana mira“. Urota Zapada.

(analiza govora i pamfleta + završno predavanje)

- Erich Honecker, A State of Peace and Socialism, *Prisma*, 1984. 4. Radi se o časopisu koji je DDR verzija *Reader's Digest*, a izlazio je na nekoliko jezika. Potpuna verzija govora objavljena je časopisu *Einheit*.
- Warum SSSR Atommwafe hat?!, *Notizbuch des Agitators*, Odjel za agitaciju SED-a, studeni, 1951.*

OBLICI NASTAVE

Uz predavanja koja će izložiti temelje pojmove i dihotomije kroz koja će studentice i studenti stjecati znanja o sadržaju predmeta, kolegij će uključiti aktivno sudjelovanje u seminarima u kojima će se diskutirati na temelju unaprijed pročitanih poglavlja literature. Seminari će uključiti i prezentacije studentskih eseja te analize pojedinih tematskih cjelina ili problema. Ovo će studentima omogućiti razvoj kritičkog razumijevanja i propitivanja koncepata i samostalni razvoj argumentacije. Jedan kraći pismeni seminarski rad (do 3000 riječi) je obavezni dio ukupne studentske ispitne obaveze.

U nastavi će se koristiti elektronske prezentacije, film i internet.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Vrednovati će se svi aspekti rada i znanja studenata, uključujući aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (20%), kraći seminarski rad ili esej (30%), pismeni ispit koji se piše kod kuće (*take home exam*) (50%). Za ocjenu dovoljan potrebno je skupiti najmanje 60 % bodova, za dobar – 70 %, vrlo dobar – 80 %, izvrstan –90 %.

Ako je kolegij izborni studenti nisu obavezni pisati kraći seminarski rad ili esej, pa se ocjena formira od aktivnosti na predavanjima i seminarima (20%) te završnog pisanog rada i usmenog odgovora (80%).

NAČIN VREDNOVANJA ISPITA

Ispit iz kolegija vrednuje se sa 7 ECTS-a.

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Kvaliteta nastave provjerava se anonimnom anketnim ocjenjivanjem na kraju semestra. Kvalitetu i uspješnost cjelokupnog nastavnog procesa neposrednu nadziru Vijeće poslijediplomskog specijalističkog studija Politika i mediji.

OBVEZATNA LITERATURA

Randall L. Bytwerk, 2004: *Bending Spines: The Propaganda of Nazi Germany and the German Democratic Republic*, Michigan State University Press.

PREPORUČENA LITERATURA

Arendt, Hannah, 2015: *Izvori totalitarizma*, Zagreb : Disput.

Aron, Raymon, 1995: *Demokracija i totalitarizam : izabrani teorijsko-politički spisi*, Zagreb : Politička kultura.

Bussemer, Thymian, 2005: *Propaganda. Konzepte und Theorien*, Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden.

Bytwerk, Randall, [Nazi and East German Propaganda Guide Page](http://www.calvin.edu/academic/cas/gpa/), Calvin College – iscrpna baza podataka s izvornim tekstovima nacističkih vođa i ostalim publikacijama Trećeg Reicha i DDR-a prevedenima engleski jezik (internet adresa: <http://www.calvin.edu/academic/cas/gpa/>).

Cipek, Tihomir, 2007: Kulturološki obrat i politologija. Povratak kulturno–povijesno kontekstu, u: Mirjana Kasapović (ur.), *Izlazak iz množine? Stanje hrvatske političke znanosti*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, str. 271-294.

Cipek, Tihomir, 2015: *Nacija, diktature, Europa*, Zagreb: Politička kultura.

Culbert, David, 1986: *Leni Riefenstahl's Triumph of the Will*, University Publications of America, Frederick MD (series: Research collections in the social history of communications).

Diesener, Gerald, Rainer Gries (ur.), 1996: *Propaganda in Deutschland. Zur Geschichte der politischen Massenbeeinflussung im 20. Jahrhundert*, Primus Verlag, Darmstadt.
Die Aufgabe der sozialistische Propaganda (1950), *Sozialistische Bildungshefte*, (5) 6: 32- 74.*

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij *Politologija*
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

Gries, Rainer, Schmale, Wolfgang (ur.), 2005: *Kultur der Propaganda. Überlegungen zu einer Propagandageschichte als Kulturgeschichte*, Verlag Dieter Winkler, Bochum.

Hoffmann, Hilmar, 1997: *The Triumph of Propaganda: Film and National Socialism 1933-1945*, Bergman Books, Washington.

Hoffmann, Hilmar, 1993: *Mythos Olympia. Autonomie und Unterwerfung von Sport und Kultur*, Aufbau-Verlag, Berlin

Jareb, Mario, 2016: *Mediji i promidžba u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj*. Zagreb : Hrvatski institut za povijest.

Kirchner, Kurt, 1953: Arbeitet so, wie die Agitatoren Wilk und Porsch!, *Notizbuch des Agitators*, br. 3, str. 31-35.*

Klemperer, Victor, 2007: *LTI : bilježnica filologa*. Zagreb: Disput.

Linz, J. Juan, 2000: *Totalitarian and Authoritarian Regimes*. Boulder [etc.] : Lynne Rienner Publishers.

Loiperdinger, Martin, 1987: *Rituale der Mobilmachung. Der Parteitagfilm, Triumph des Willens' von Leni Riefenstahl*, Leske und Budrich, Opladne.

Marcus, George E. (ur.), 1999: *Paranoia Within Reason: A Casebook on Conspiracy as Explanation*, University of Chicago Press, Chicago.

Oberwinte, Kristina, 2007: *Bewegende Bilder - Repräsentation und Produktion von Emotionen in Leni Riefenstahls Triumph des Willens*, Deutscher Kunstverlag, München/Berlin.

Pipes, Daniel, 1997: *Conspiracy: How the Paranoid Style Flourishes and Where It Comes From*, Free Press, New York.

Ruppelt, Georg, 2005: *Hitler gegen Tell. Die "Gleich- und Ausschaltung" Friedrich Schillers im nationalsozialistischen Deutschland*, Hameln Niemeyer.

Schmidtke, Adam, 2007: *Körperformationen. Fotoanalysen zur Formierung und Disziplinierung des Körpers in der Erziehung des Nationalsozialismus*, Münster etc.: Waxmann.

Straebe, Gustav, 1932: Bewährte moderne Propagandamethoden, *Unser Wille und Weg*, br. 2, str. 230-233.*

Šiber, Ivan, 1992: *Politička propaganda i politički marketing*, Alinea, Zagreb.

Šiber, Ivan, 2003: *Politički marketing*, Politička kultura, Zagreb.

Voegelin, Eric, 1939. (1996): *Die politischen Religionen*. Bermann Fischer, Stockholm.

Voegelin, Eric, 2000: *Modernity Without Restraint: The Political Religions, The New Science of Politics, and Science, Politics, and Gnosticism* (Collected Works of Eric Voegelin, Volume 5), Missouri: University Press.

Fakultet političkih znanosti
Doktorski studij *Politologija*
+ 385 1 4642 000
<http://www.unizg.fpzg.hr>

Welch, David, 2002: *Third Reich: Politics and Propaganda*, Routledge, London.

Edward, White, 2002: The Value of Conspiracy Theory, *American Literary History* (14) 1: 1-31.

Wolnik, Gordon, 2004: *Mittelalter und NS-Propaganda: Mittelalterbilder in den Print-, Ton- und Bildmedien des Dritten Reiches*, Münster Lit., Münster.

Zehn Jahre Deutsche Demokratische Republic, Ministerrat der DDR, Berlin, 1959.*

Napomena

Literatura je u pravilu dostupna kod nastavnika, a sva djela označena sa simbolom * dostupna su i na engleskom jeziku.

**Predmet: IZBORNE KAMPANJE: TEORIJE, KONCEPTI I METODE
ISTRAŽIVANJA**

NOSITELJ PREDMETA

Prof. dr. sc. Dražen Lalić
e-mail: drazen.lalic@gmail.com

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA: Hrvatski

CILJ PREDMETA

Cilj predmeta je osposobiti studente za samostalno znanstveno istraživanje izbornih kampanja kao kulminacije svrhovite komunikacije o politici u predstavničkoj demokraciji. Studente se namjerava upoznati s vrijednim teorijskim uvidima u izborne kampanje i rezultatima empirijskih istraživanja suvremenih politologa, komunikologa i drugih znanstvenika u svijetu i kod nas koja se odnose na taj fenomen. Slijedom toga, oni bi nakon završetka nastave trebali biti sposobni da objasne i razumiju kompleksni međuodnos medija, politike i javnosti vezan za dvije osnovne dimenzije fenomena izbornih kampanja: utilitarističko-marketinšku i dijaloško-demokratsku dimenziju. Studenti trebaju steći i unaprijediti svoja znanja o teorijama i konceptima vezanima za izborne kampanje u suvremenoj političkoj komunikaciji i drugim znanstvenim disciplinama te se pobliže upoznati sa strategijama i sadržajima istraživanja toga fenomena kao i o različitim metodama koje se u njima koriste.

U kolegiju se planiraju kombinirano koristiti teorijski (politologijski, komunikologijski i drugi) tekstovi vezani za izborne kampanje i izvještaji empirijskih istraživanja toga fenomena koja su provedena tijekom posljednjih tridesetak godina u SAD, Velikoj Britaniji i drugim zemljama. Pritom se posebna se pažnja, zbog izravnosti iskustva i dostupnosti podataka, usmjerava na tekstove s tom tematikom u Hrvatskoj kao državi koja ima razmjerno kratku, ali zanimljivu tradiciju izbornih kampanja kao i znanstvenih istraživanja toga fenomena. Studente se poučava kako je pri znanstvenom ispitivanju kampanja u zasebnoj zemlji ili lokalnoj sredini nužno uzeti u obzir za to vezana ključna obilježja političkoga i društvenoga konteksta, pri čemu ih se slijedom multidisciplinarnosti predmeta osposobljava za korištenje relevantne literature iz više znanstvenih područja. Posebno ih se osposobljava za korištenje kvalitativnih i kvantitativnih metoda primjerenih istraživanju izbornih kampanja u različitim sredinama odnosno političkim i društvenim okolnostima.

SADRŽAJ PREDMETA

1. Uvod u predmet: određenje izborne kampanje i osnovnih pojmova; istraživanja izbornih kampanja u kontekstu suvremene političke komunikacije i srodnih znanstvenih disciplina te političke znanosti
2. Povijesni razvoj fenomena izbornih kampanja i znanstvene obrade toga fenomena u svijetu

3. Teorijski doprinosi i koncepti u analiziranju suvremenih izbornih kampanja: konstrukcija političkog spektakla, pakiranje politike, medijska kolonizacija politike
4. Teorijski doprinosi i koncepti u analiziranju suvremenih izbornih kampanja: amerikanizacija i globalizacija političkoga komuniciranja, modernizacija političkoga komuniciranja, populističko političko komuniciranje
5. Metodologija istraživanja izbornih kampanja
6. Obilježja izbornih kampanja i istraživanja toga fenomena u suvremenoj Hrvatskoj
7. Radionica: dizajniranje i realiziranje empirijskoga istraživanje izborne kampanje
8. Radionica: dizajniranje i realiziranje empirijskoga istraživanje izborne kampanje
9. Radionica: dizajniranje i realiziranje empirijskoga istraživanje izborne kampanje
10. Završni seminar: Otvorena pitanja suvremenih izbornih kampanja i znanstvenoga analiziranja toga fenomena.

OBLICI NASTAVE

Nastava ukupno traje 30 sati, a podijeljena u 13 sati predavanja i 17 sati seminarske nastave. Predavanja, koja se održavaju u nekoliko početnih susreta, usmjerena su upoznavanju studenata s teorijama i konceptima vezanima za uvid u izborne kampanje i služe za stvaranje teorijske i informacijske osnove aktivnoga i interaktivnoga rada studenata u seminaru. Seminari se odnose na aktivno uključivanje studenata u obliku seminarskih izlaganja te za to vezanih podnesaka i eseja. U obaveznim seminarskim izlaganjima studenti izlažu svoj uvid u radove tematski vezane za teorije, koncepte i metode istraživanja izbornih kampanja u suvremenom svijetu i u Hrvatskoj te pod vodstvom nastavnika raspravljaju o tome s drugim studentima. Tako ostvarene spoznaje oni naposljetku pismeno prezentiraju za to vezanom podnesku (veličine od osam do deset stranica s preredom).

Također, usmjeravani od nastavnika studenti pojedinačno pripremaju radionicu koja se odnosi na njihov projekt - empirijsko istraživanje neke izborne kampanje u svijetu ili u Hrvatskoj (tema se određuje u dogovoru s nastavnikom). Rezultate takvoga obaveznog istraživanja studenti izlažu u jednom od posljednjih susreta, o tome kritički raspravljaju s drugim studentima i s nastavnikom te naposljetku pismeno prezentiraju te rezultate u obliku eseja-izvještaja projekta (veličine od 12 do 15 stranica s preredom). Seminarske diskusije, koje se vode oko teorijskih podnesaka i eseja-izvještaja istraživačkoga projekta, ključan su dio nastave na ovom predmetu.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Ispiti se polažu u tri oblika. Prvi je usmeno odgovaranje nakon završetka nastave građe iz obavezne (tri teksta) i izborne (jedan tekst) ispitne literature, što čini 50 posto formiranja ocjene. Drugi oblik je izlaganje u seminarskoj nastavi vezano za teorijske tekstove o izbornim kampanjama i pisanje za to vezanoga podneska (25 posto). Treći se oblik također odnosi na rad studenata u seminarskoj nastavi, a vezan je za njihov projekt i pripadajuću radionicu te pisanje

eseja kao izvještaja projekta (25 posto). Uvjet za izlazak na usmeni dio ispita je uspješno realiziranje seminarskoga izlaganja i projekta, odnosno prihvaćanje podneska i eseja-izvještaja projekta od strane nastavnika.

NAČIN VREDNOVANJA ISPITA

Ispit položen iz ovoga predmeta vrednuje se sa sedam ECTS bodova

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Kvaliteta nastave prati se anonimnim anketnim ocjenjivanjem polaznika na kraju semestra, prema pravilima koje propisuje Sveučilište u Zagrebu. Kvalitetu i uspješnost nastave izravno nadziru Vijeće doktorskoga studija iz politologije te fakultetski Odbor za praćenje kvalitete nastave.

LITERATURA

a) Obavezna ispitna literatura

1. Holtz-Bacha, C., Just, M.R. *Routledge Handbook of Political Advertising*. NY: Routledge, 2017. (odabrana poglavlja)
2. Lalić, Dražen, Kunac, Suzana, *Izborne kampanje u Hrvatskoj*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti, 2010.
3. McNair, Brian, *Uvod u političku komunikaciju*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti, 2003.

b) Izborna ispitna literatura (jedan tekst po izboru studenta)

1. Edelman, Murray, *Konstruiranje političkog spektakla*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti, 2003.
2. Grbeša, Marijana, Šalaj, Berto, *Dobar, loš ili zao? Populizam u Hrvatskoj*. Zagreb: TIM Press, 2018. (Drugo, šesto i sedmo poglavlje).
3. Meyer, Thomas, *Mediokracija. Medijska kolonizacija politike*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti, 2003.
4. Street, John, *Masovni mediji, politika i demokracija*. Zagreb: Fakultet
5. Swanson, D., Mancini, P., *Politics, Media and Modern Democracy*. Praeger, 1996.

c) Preporučena literatura

1. Bartle, John, Griffiths, Dan, *Political Communication Transformed: From Morrison to Mandelson*. Basingstoke: Palgrave, 2001.
2. Chadwick, A. and Stromer-Galley, J. (2016) Digital Media, Power, and Democracy in Parties and Election Campaigns: Party Decline or Party Renewal? *The International Journal of Press/Politics* 2016, Vol. 21(3) 283–293

3. Delaney, Sam, *Mad Men and Bad Men: What Happened When British Politics Met Advertising*. London: Faber, 2014.
4. Diamond, Edwin, Bates, Stephen, *The spot: The Rise of Political Advertising on Television*, Cambridge, Mass., London, MIT Press, 1989.
5. Fisher, J. et al (2018) *The Routledge Handbook of Elections, Voting Behavior and Public Opinion*. Routledge: NY. Poglavlje IV., The role of context and campaigns.
6. Franklin, Bob, *Packaging Politics*. London: Routledge, 1994.
7. Hall Jamieson, Kathleen, Kohrs Campbell, Karlyn, *The Interplay of Influence*, Belmont, California: Wadsworth, 2001.
8. Kunac, Suzana, Lalić, Dražen, Andrijević, Martina, „Tihi glas, ujutro u Americi: izborna kampanja 2011. u Hrvatskoj“, *Politička misao*, Zagreb, god. 50, br. 2, 2013.
9. Lalić, Dražen, 2012, „Do love od uvjerenja: 20 godina izbornih kampanja u Hrvatskoj“, u: Picula, Boško (ur.) *Izbori u Hrvatskoj i iskustva iz regije. Prva dva desetljeća*. Zagreb: Gong, Fakultet političkih znanosti.
10. Lalić, Dražen, *Obama: Strme staze do Bijele kuće*. Rijeka: Adamić, 2009.
11. Lalić, Dražen, Grbeša, Marijana, „The 2014/2015 Croatian Presidential Election: Tight and Far-Reaching Victory of the Political Right“, *Contemporary Southeastern Europe. An Interdisciplinary Journal on Southeastern Europe*. 2(1), 2015.
12. Mustić, Daria, Balabanić, Ivan, Mustapić, Marko, „Korištenje internet kao sredstva političke komunikacije u Hrvatskoj“, *Media, culture and public relations*, 3, 1, 2012.
13. Norris, Pipa et al (1999) *On Message: Communicating the Campaign*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications, 1999.
14. Plasser, Fritz, „American Campaign Techniques Worldwide“, *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 5:33, 2000.
15. Scammell, Margaret, Semetko, Holli, *Media, Journalism and Democracy: A Reader*. Aldershot: Dartmouth. (odabrani članci) *Science*, Oxford, vol. 47, br. 4, 2000.
16. Slavica, Branka, *Značenje TV debata u predsjedničkim izborima u SAD*, magistarski rad obranjen na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, 2013.
17. Smith, Craig Allen, *Political Communication*. San Diego: Harcourt Brace Jovanovich, 1990.
18. Šiber, Ivan, *Politički marketing*. Zagreb: Politička kultura nakladno-istraživački zavod, 2003.
19. Vaccari, Cristian, Morini, Marco, „The Power of Smears in Two American Presidential Campaigns“, *Journal of Political Marketing*, no. 13, 2014.